

**KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ
FAKULTA**
Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: ÚDKU

Posudek oponenta/oponentky bakalářské práce

jméno oponenta/tky PhDr. Milan Pech, Ph.D.
 Autor/autorka práce: Kateřina Rokytová
 Studijní program/obor: Dějiny křesťanského umění
 Název práce: Jan Mlčoch a akční umění v 60. a 70. letech 20. století v
 Československu
 Vedoucí práce: PhDr. Eva Bendová, Ph.D.
 Rozsah práce: 123 528 znaků (včetně mezer)

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými přípomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	X			
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	X			

Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	X			
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	X			
Zpracování příloh		X		
Celková typografická úprava	X			
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	X			
Práce stanovených cílů dosahuje		X		
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	X			
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy		X		
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá ji	X			
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle		X		

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Kateřina Rokytová představila bakalářskou práci, jejímž hlavním tématem byl Jan Mlčoch a akční umění šedesátých a sedmdesátých let minulého století. Svůj text rozdělila logicky. Nejprve se snažila vymezit základní pojmy a přiblížit společenskou situaci v éře tzv. normalizace. Následně se zaměřila na osobnost a dílo Jana Mlčocha, přičemž smysluplně jeho tvorbu tematicky rozdělila. Poslední část své práce věnovala kromě komparace Mlčochova díla s díly vybraných českých a zahraničních akčních umělců také psychologickému pozadí umělcovy tvorby.

Autorka, hlavně zpočátku, opakuje, z jakých zdrojů vychází. Vzhledem k tomu, že se tyto informace objevují v poznámkovém aparátu, zdá se to nadbytečné. Jinak je práce dobře kontextualizovaná. Jen by bylo dobré odstranit překlepy, např. Slovanské (místo slovenské) národní povstání (s. 15) apod.

Rokytová vidí rozdíl mezi tvorbou československých a amerických akčních umělců v tom, že u nás stáli mimo hlavní proud umění a jeho struktury, zatímco v Americe mohli umění provozovat svobodně. Ve skutečnosti jsou si svým odporem nebo lhostejností k oficiálnímu uměleckému provozu ve svých zemích velmi podobné. V ČSSR se umělci potýkali s politickým diktátem (role SČVU, ČFVU, SČSVU, státních galerií, kulturních komisí KSČ a národních výborů atd.), v USA s diktátem uměleckého trhu (galeristů, obchodníků s uměním atd.). Opustit galerie a dematerializovat uměleckou produkci se nabízelo jako jedno z řešení. Pro komparaci „západního“ a „východního“ umění by mohla být inspirativní kniha Tomáše Pospiszyla Srovnávací studie.

Je škoda, že se kapitola věnovaná komparaci Mlčochových akcí s pracemi vybraných českých a zahraničních umělců soustředí více na popis než na skutečné srovnání, např. na s. 33-40 věnovaných Štemberovi je komparaci obou autorů věnován jeden odstavec na konci podkapitoly.

Je třeba ocenit, že se Kateřina Rokytová pokusila o porozumění Mlčovovu dílu z psychologické perspektivy (s. 49-54). Ve skutečnosti ovšem zůstala na povrchu a nešla do hloubky. Autorka mísí reprezentanty různých psychologických směrů a jejich názory, především názory na zdroje lidské kreativity. Ovšem nedomýšlí je systematictěji ve vztahu k osobě a dílu Jana Mlčocha. Jestliže hovoří o Freudově pojmu sublimace, nepokouší se identifikovat, co podle ní Mlčoch svými díly sublimuje nebo může kompenzovat atd. Jako možné řešení sice nabízí obecné psychologické vysvětlení autoagresivních prvků (od sebepoškozování po masochismus) nebo obsedantně-kompulzivní prvky v umělecké tvorbě, které v umělcově díle rozpoznává, ale jen minimálně je vztahuje k Mlčochovi samotnému. Kromě ryze subjektivních prvků má jeho dílo také objektivní zdroje související s jeho intelektuálními zájmy (např. zen buddhismus ap.) a kulturně-politickým kontextem doby (normalizace), což si autorka uvědomuje. Z této perspektivy jsou jeho akce také jakési metafory, podobenství reflektující bezčasí sovětské okupace a trauma způsobené Palachovou obětí. Autorce by v tomto ohledu pomohlo, kdyby využila nahrávek pořázených organizací Post Bellum (spravující Sbírku Paměť národa) v rámci „Osudů umělců v komunistickém Československu“, kde je dostupný několikahodinový záznam rozhovoru s Janem Mlčochem.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

Doporučení práce k obhajobě	<i>doporučuji</i>

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: *17. 1. 2024*

Podpis:

